

De terugkeer van Trijn

Tallose Utrechtse ingezetenen hebben in de week van 3 november een eerste en laatste blik kunnen slaan op het zuid-oostelijke bastion van het Vredenburg, dat als een geweldig stuk metselwerk voor korte tijd uit de grond was gekomen. Uit de ronding van een kelder liep een aantal gangen naar kleine kamertjes, die vlak achter een imposant, zwartgeblakerd schietgat lagen. Een paar dagen heeft dit bolwerk bloot gelegen als een herinnering aan de Spaanse overheersing en - nog waardevoller - als een prachtig en gaaf voorbeeld van vestingbouw, dat 450 jaar geleden tot stand was gekomen.

Het was een verrassende ontdekking. Uit enkele sleuven, die in 1959 en 1962 werden gegraven onder toezicht van onze voorzitter, destijds verbonden aan Monumentenzorg van de Dienst openbare werken, bleek alleen de aanwezigheid van enkele muren. Op het kaartje, dat gepubliceerd werd in het Maandblad van januari 1960, p. 14, blijkt duidelijk, dat juist de meest indrukwekkende restanten jammer genoeg niet zijn gevonden. Het is een tragische omstandigheid dat graafwerkzaamheden nu net uitgerekend op de verkeerde plaats de minst waardevolle vondsten aan het licht kunnen brengen. De vraag, waarom niet het **hele** kasteel is ontgraven op een moment waarop het mogelijk was, wil ik nu maar buiten beschouwing laten.

Zo lag op 7 november Ao 1971 toonbaar dit prachtige stuk zestiende-eeuwse bouwkunst. Wat moest er nu gebeuren?

De bouw van de parkeergarage was goedgekeurd en al voor een belangrijk deel uitgevoerd. Zo bleven twee mogelijkheden over. Er was de kans het bastion te laten bestaan ter plaatse, wat namens de vereniging Oud-Utrecht is voorgesteld op 8 november 1971. Hoewel op deze brief nog geen antwoord is ontvangen, blijkt dat het gemeentebestuur alleen verplaatsing ernstig overwogen heeft. De sloop werd één week uitgesteld; in een extra vergadering hebben B en W zich gebogen over de andere vraag of het bastion in stukken kon worden gezaagd en in gedeelten naar een passende plaats kon worden getransporteerd. Deze oplossing zou Utrecht, dat werkelijk niet overmatig bedeed is met monumenten, met een uniek bezit hebben verrijkt.

Helaas bleken de niet geringe kosten - volgens

de opgave f 100.000,— - een onoverkomelijk bezwaar te zijn. Het alternatief om tenminste een kleiner deel elders te laten voortbestaan, is voor zover bekend en blijkens het bericht in de pers van 12 november 1971 niet overwogen. Er is gekozen voor de parkeergarage en voor de zuinigheid. Het bastion is, overigens op weinig spectaculaire wijze, opgeruimd na een moeizame en beslist **ook** zeer kostbare sloping.

Gedane zaken nemen geen keer. Enigszins ontutst staan we nog aan de geopende groeve, waar een dierbaar ingezetene langzaam afsterft. Billijkerwijs moet gezegd worden, dat de boven aangegeven omstandigheden onvoorzien waren.

Niemand, ook de schrijver van dit artikel niet, heeft geweten wat er aan waardevols in dit stukje Utrecht verborgen lag. Alle betrokkenen hebben serieus hun volle aandacht besteed aan het onverwacht opgedoken probleem, dat echter op een jammerlijke wijze is opgelost.

Dit voorval is stellig een les voor de toekomst. Het kasteel Vredenburg is nog niet helemaal verdwenen, omdat het noordoostelijke bastion, dat volkomen gelijk is aan het verdwenen zuidoostelijke bastion, nog in de grond moet zitten op de hoek tegenover het modehuis van C en A en hotel Smits. De trieste ervaringen bij de parkeergarage hebben in ieder geval aangetoond, dat er meer aanwezig zal zijn dan in 1962 is gevonden.

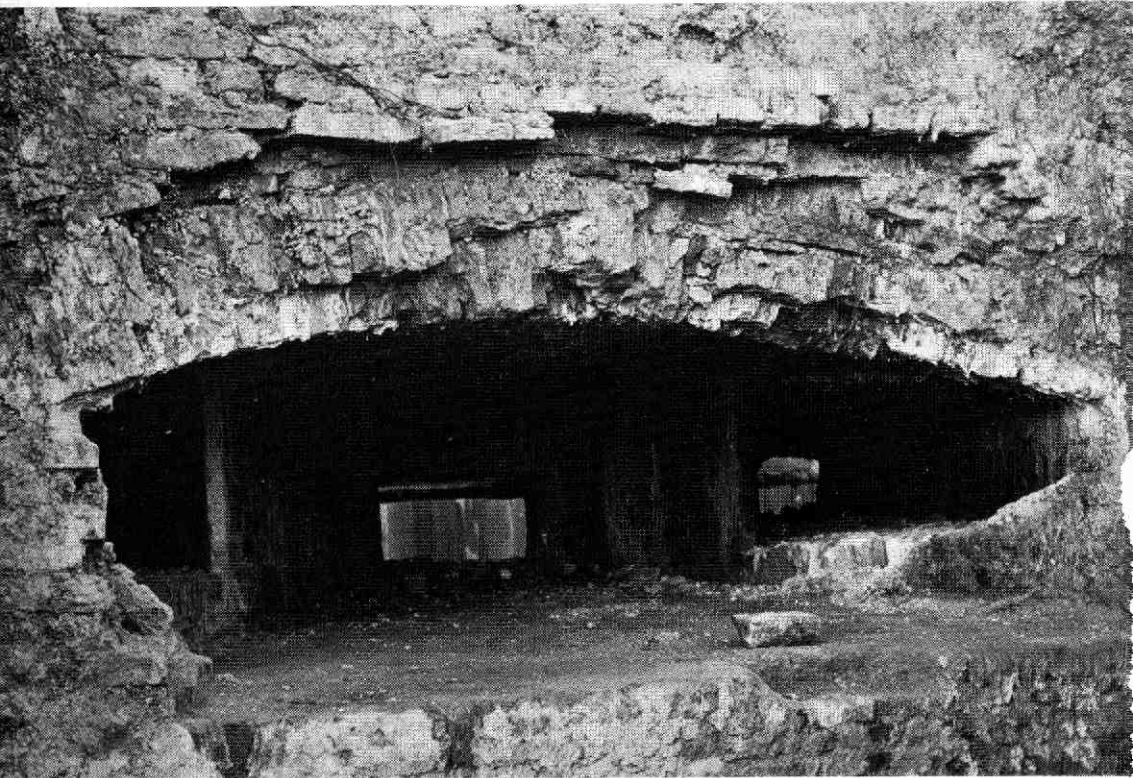
Verhoging contributie

Overeenkomstig een genomen besluit op de laatste ledenvergadering is de contributie met ingang van 1 januari 1972 verhoogd tot f 20,— per jaar.

Dit is noodzakelijk, voornamelijk door de steeds stijgende drukkosten.

Ik verzoek u dit bedrag over te maken op postgirorekening 575520 ten name van de penningmeester van Oud Utrecht.

De penningmeester

Krijgskundig detail: schietgat voor een stuk, met aan de zijkanten twee kleinere schietgaten (voor geweren?).

Het is daarom zaak grondig te laten nagaan of en hoe dit laatste gedeelte kan worden behouden. Voor een deel zit dat bastion onder de straat en onder het trottoir, veilig omdat daar geen bouwplannen bestaan. Wat de overige delen betreft dient - en wel op zeer korte termijn - naar een weg gezocht te worden om herhaling van een noodlottig gebeuren zoals nu heeft plaatsgevonden, te voorkomen.

Wij bewonderen Trijn van Leemput als strijdster voor onze vrijheid, maar haar terugkeer in die andere rol als sloopster is bepaald niet bewonderenswaardig. Er moest een onverwachte beslissing genomen worden, die óf pijnlijk was voor de portemonnee, óf voor het auto bezittende winkelende

publiek óf voor de schoonheid van onze stad. Het zij zo, maar laten wij hopen, dat in de toekomst door tijdige voorbereiding en door de nu gebleken bereidwilligheid betere en bevredigende resultaten worden bereikt in het belang van onze stad Utrecht.

J. E. A. L. Struick

Ijver en terughoudendheid

Aan dr. Struick's „Requiem voor een zwaargewicht” - zo mogen wij de resten van kasteel Vredenburg toch wel noemen - is weinig toe te voegen. In dit aanhangsel wil ik slechts wat geschiedenis van de uitgravingen de revue laten passeren, die aantoonen dat er waarachtig van de daarvoor verantwoordelijke zijde: Monumentenzorg van de Dienst openbare werken, wel aandacht aan de fundamenten is besteed.

Na de bouw van de oude Jaarbeurs in 1917 was al